

АКСІОМИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В даній статті, використовуючи аксіоми І.Ільїна, ми зробили спробу їх використання для українського політичного життя. Накреслили дані положення, щоб українські влада могла стати ближчою до народу і зрозумілішою українцям.

Ключові слова: влада, аксіоми влади.

Abstract

In this article, using the axioms of I.Ilyin's, we gave it a shoot their use for Ukrainian political life. Drew these positions, that Ukrainian power could become nearer to the people and more clear to Ukrainians.

Keywords: power, axioms of power.

Історія розвитку будь-якої держави свідчить про постійну зміну при владі князів, монархів, президентів. Протягом існування суспільства і держави є ті, хто хочуть влади і ті її бажає понад усе. Немає такого періоду історії і людства, щоб місце голови держави лишалося вільним і ніхто на нього не претендував.

Мета та завдання статті звернути увагу, що аксіоми влади І.Ільїна є актуальними для української влади і зараз.

Що ж таке влада? Політологічний енциклопедичний словник зазначає, що «влада – здатність і можливість здійснювати свою волю, чинити вирішальний вплив на діяльність, поведінку людей за допомогою певних засобів, зокрема авторитету, права, насильства...»[1, С.56] Здатність ми розуміємо як особисті властивості її володаря (керівника або лідера, групи осіб) управляти іншими. Це, насамперед ораторське мистецтво, особа, яка вміє красномовно говорити, завжди привертає увагу і має більше прибічників, ніж особа, яка відмовчується, або говорить замало. Це не просто вміння говорити, це ще аналітичні здібності, вміння оперувати фактами, ставити правильно наголос на них. Наявність неабияких знань, навички психології. І це не повний набір якостей. Існує ціла теорія рис в якій заплуталися навіть її засновники, що виявили понад сто рис з яких деякі були взаємовиключними.

Іван Ільїн визначив аксіоми влади. Він вважає, що влада має ґрунтуватися на «духовній правоті» та «змістовній вірності повелінь та норм, що видаються». Більше того, влада має об'єднуватися з народом, і тільки таке об'єднання народу, влади і права може поєднатися з «життєвою продуктивністю [3]».

І. Ільїн вважає, що влада не може спиратися тільки на «меч». Владарюючий не тільки має нав'язувати свою волю, але й спонукати всіх до діяльності. Об'єднання волі і духовності – це є основа будь-якої влади. «Державна влада тримає свою істинну духовну природу тільки тоді, коли вона лишасться вірною своїй меті, своєму шляху та засобам...[3]».

Першою аксіомою є законність влади. По-перше, влада має бути отримана конституційним шляхом. По-друге, влада, яка отримується поза законом, завжди приречена утворити «директивну» державу. Причому він звертає увагу, що історичні умови в тій чи іншій державі можуть утворити ситуацію за якою влада може не визнаватися і поважатися – це може статися, коли старий режим має поступитися новому режиму та завоювати і повагу і визнання інакше його діяльність закінчиться крахом. Влада у державі має бути єдиною. Єдина – означає об'єднання всередині, двовладдя недопустиме. У той же час мається на увазі не нехтування принципом розподілу влади на законодавчу, виконавчу та судову, а про неможливість двох рівних за своїм «правом» влад. Законність влади має бути беззаперечною, що не виключає можливості існування опозиції. Опозиція має бути у будь-якій державі інакше влада стає абсолютною. Наявність законів, які забороняють опозицію призводить до узурпації влади, до її незмінюваності. Чи існує опозиція в Україні? Під опозицією розуміється наявність «руху, партії, групи або особи, яка виступає проти владарюючої партії або точки зору, що підтримується більшістю у партії чи групі[2]».

Партії, які заявляють себе як опозиційні не завжди є такими. «Опозиційний блок» представляє скоріше інший олігархічний клан ніж свій електорат. Реальна опозиція поки що не з'явилася в Україні і невідомо чи з'явиться. Більшість населення не приймає участі у політичному

житті, народ ще не вважає себе суб'єктом і носієм влади. Поведінка населення є пасивною вони є політиками час від часу. Від виборів до виборів.

Іван Ільїн, як у свій час і Платон, вважає, що до влади мають прийти кращі. Платон їх називав філософами. І.Ільїн називає «кращі люди, які задовольняють етичний та політичний ценз [3]». В такому випадку влада має ґрунтуватися на авторитеті. Авторитет будь-якої політичної особи або партії закладається її вчинками. Політичний діяч і політична партія не можуть управляти і прийти до влади не маючи підтримки з боку населення. «Авторитет – загально визнана довіра». Таким чином є зрозумілим, що їх підтримує населення у випадку наявності авторитету. І тут є доречним усвідомлювати, що треба ураховувати і рівень розвитку суспільства, історичну та політичну ситуацію, готовність населення і влади до діяльності задля поставленої мети.

І. Ільїн зауважує, що державними справами мають займатися заради не самої влади та задоволення власних потреб. «Чернь, яка може прийти до влади, яка позбавлена політичної свідомості буде задовольняти власні потреби». «Інколи вони навіть не знали, – писав І. Ільїн, – що вони будуть робити після захоплення влади. Деколи ж вони облудно прикривалися «соціальною програмою» для того, щоб після захоплення влади реалізовувати свої власні бажання, жадобу та інтереси...» [3]. Маніпулювання свідомістю, обман, компромат на супротивника – це не весь арсенал, який вони використовують для отримання влади. Натомість є інший і простіший шлях – викласти виважені і реальні цілі та методи, якими можна їх досягнути. Але цей шлях вимагає відповідальності і знання справи. І дійсно влада перетворюється на товар, який кожен хоче купити подешевше. Ільїн називає діяльність таких політиків «політичною корупцією».

Таким чином можна вивести аксіоми для української влади: досягай влади тільки законним шляхом; згуртовуй народ біля себе; закони мають бути доречними та зрозумілими; аргументуй справами; не обіцяй того, що не зможеш зробити; супротивників зроби послідовниками. Управління державою це мистецтво, а значить це має виглядати гарно. І головне не боятися визнавати помилки і виправляти їх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Політологічний енциклопедичний словник: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів. Київ : Генеза, 1997. 400 с.
2. Ткаченко Т. Опозиція як політичний інститут і форма суспільного протесту. *Політичний менеджмент*. 2007. № 5. С. 40–45.
3. Ильин И. А. О политическом успехе. *Путь к очевидности*. URL : <http://lib.rus.ec/b/169640/read> (дата звернення: 13.03.2019).

Похило Ірина Даниїловна — кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет.

Iryna Pokhylo — Candidate of Political Science, Associate Professor, Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University.